

Stanisław Buratyński, Roman Zając

Nowa Huta, Kościelniki-Cło. Stanowisko 58 A

Informator Archeologiczny : badania 4, 126-127

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pochodzące z rozbitych kłoców wskazują, że najprawdopodobniej piecowisko zostało zniszczone przez rolników w okresie międzywojennym, kiedy to okoliczna ludność wykopywała napotkany żużel w celach handlowych. Nie bez znaczenia jest tu również silniejsze niż zwykle działanie erozji wód deszczowych.

Ze względu na charakter i strukturę żużla można wiązać badane stanowiska żużla na zboczu Łysej Góry z piecowiskami starożytnego hutnictwa świętokrzyskiego datowanymi na okres wpływów rzymskich.

MIONÓW, pow. Prudnik

Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu

Badania prowadziła dr Lucyna Szadkowska. Finansował WKZ w Opolu. Siódmy sezon badań. Osada produkcyjna z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest na terenie czynnej piaskowni usytuowanej między piaskownią Nr 1 (grodzisko wczesnośredniowieczne) i piaskownią Nr 2 (późnorzymska osada otwarta), w północno-zachodniej części wsi.

Podczas letniej inspekcji stanowisk na terenie Mionowa, stwierdzono poważne zagrożenie obiektów archeologicznych. W profilu nowozałożonej piaskowni widoczne były zarysy 6 jam zniszczonych już w 50—80 proc.

Ze względu na bardzo ważny dla archeologii charakter stanowiska (jedyne dymarki na tzw. Wyżynie Głubczyckiej), podjęto kilkudniowe prace zabezpieczające.

Przebadano pozostałe resztki 4 jam (dwie zostały zniszczone kompletnie), widocznych w profilu piaskownicy, które okazały się częściami mielerzy, paleniska i dymarki. Interesującym odkryciem był ślad pieca hutniczego w formie jamy podymarkowej w kształcie kolistego wgłębienia o średnicy 1,30 m otoczonego 8 cm warstwą polepy („płaszcz”). Obok pieca wystąpiły ślady po palikach o różnych średnicach.

Uzyskany materiał zabytkowy ogranicza się do dwóch zaledwie ułamków ceramiki późnorzymskiej, dużej ilości przeważnie niewielkich brył żużla oraz polepy m. in. z negatywami drewnianej konstrukcji pieca. Dymarka usytuowana była w odległości 3,5 m od odkrytego w 1969 r. śladu identycznego piecowiska. Należy przypuszczać, że podobnie jak na innych tego typu stanowiskach dymarki zakładano w wyraźnych rzędach („ciągach”).

MYŚLIBORZYCE, pow. Brzeg patrz wczesne średniowiecze

NOWA HUTA, Kościelniki-Cło

Muzeum Archeologiczne w Krakowie
Oddział w Nowej Hucie

Stanowisko 58 A

Badania prowadzili dr Stanisław Buratyński i mgr Roman Zając. Finansowała Huta im. Lenina. Pierwszy sezon badań. Osada otwarta z okresów lateńskiego, rzymskiego i wczesnośredniowiecznego.

Stanowisko odkryto w związku z pracami ziemnymi w kierunku Igołomii. Zbadano odcinek długości około 150 m i szerokości około 20 m. Odkryto i zbadano 14 skupisk w postaci przeważnie różnej wielkości jam oraz jeden piec garncarski.

W skupisku Nr 2 zbadano tylko część górną, a reszta pozostała w szkarpie rowu przydrożnego. W skupisku Nr 5 o średnicy i głębokości około 80 cm znaleziono ułamki ceramiki z okresu lateńskiego i kilka grudek żuźla żelaza. W skupisku Nr 6 wystąpił piec garncarski z okresów rzymskiego i wczesnośredniowiecznego. Komora wypałowa zachowana do wysokości 20 cm miała średnicy 150 cm. Ruszt o średnicy 152 na 140 cm zachowany w całości, z trzydziestu jeden otworami. Palenisko było przedzielone przegrodą, a więc dwuczęściowe. W piecu i jamie przypiecowej znaleziono dużą ilość ułamków toczzonej ceramiki, tzw. siwej, w tym i ułamek naczynia koloru czerwonego.

Skupiskiem Nr 7 było relikty chaty, nieregularnego kształtu o średnicy około 4,5 m. W wypełnisku znaleziono dużą ilość zabytków w postaci ceramiki, kości zwierzęcych, przepalanej polepy, przepalonych kamieni wapiennych i in. Ceramika przeważnie toczona na kole tzw. siwa, a mała część lepiąca ręcznie, z brzegami lekko wychylonymi, jak u ceramiki typu praskiego, ale wykonana z tworzywa jako ceramika siwa, szorstka. W skupisku tym znaleziono także ułamki szklanej bransolety celtyckiej, koloru ciemnoniebieskiego oraz kilka ułamków żuźla żelaza. W jamie tej znajdowały się trzy paleniska kamienne i jedno wylepione gliną.

NOWA HUTA-Pleszów

patrz neolit

ODRZYKOŃ-Zamek, pow. Krosno

patrz średniowiecze

OTALAŻKA, pow. Grójec

Stanowisko 1

Zakład Epoki Metali Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN w Warszawie